

RANEH LĪPÖRE MÖSÖS

TÖ NGÖ MINĒNYÖ

RANEHLÖ

1 Vilö ngam halöngö ngam Tēv tumlat inrē, ik raneh. ²Öt lēn ngam tumlat, öt anhavküö inrē; sinngülö ök i kui ngam mai: ngaich ngam Fanöinylö ngam Tēv nō halöinyköre nō i kui minē mak.

³ Ngaich ngö rô ngam Tēv, Hanātö yēk; hanātö ngaich ök umuh. ⁴ Ngaich ngam Tēv, nō meuk ök hanātö, tō e nō löök: ngaich ngam Tēv nō harēvngö ngam hanātö tōm sinngülö. ⁵ Sakāmö ngö ngam Tēv nō kaheuk ngam hanātö, Hatööm, ngö Anga-añ nō kaheuk ngam sinngülö. Harap ngaich ök umuh, peuheü inrē, hēng sakāmö.

⁶ Ngaich ngö rô ngam Tēv, Taful yēk, ellön minē mak, hökngen e inrē nō harēv minē mak tō minē mak. ⁷ Ngaich ngam Tēv nō vilö taful, harēvngö minē mak inrē minē elkatòh ngam taful tō minē mak minē lätulöng tōm taful: ngaich ngatī angū-ö. ⁸ Halöngö, ngö ngam Tēv nō kaheuk ngam taful. Harap ngaich ök umuh peuheü inrē; innētö sakāmö.

⁹ Ngaich ngö rô ngam Tēv, Hökngen minē mak yēk elkatòh ngam halöngö nō mülngö nō hēng kang chüök, ane inrē hökngen ngam tanyô nō meükö: ngaich ngatī angū-ö. ¹⁰ Tumlat, ngö ngam Tēv nō kaheuk ngam

tanyô; Mai, ngö Anga-añ nō kaheuk minē tōmülgö mak: ngaich ngam Tēv nō meuk tō e nō löök. ¹¹ Ngaich ngö rô ngam Tēv, Hökngen ngam tumlat yēk nō anküö tō kiyöp; kun chōn inrē tökulöölu; chōn inrē töföngu, kö i mihëtöre tö-anhav tö kulölre; ing tumlat: ngaich ngatī angū-ö. ¹² Ngaich ngam tumlat nō siöplö anküö tō kiyöp; kun chōn tökulöölu rông, kö i mihëtöre, ane inrē chōn töfönguvö kö i mihëtöre, tö-anhav tö kulölre: ngaich ngam Tēv nō meuk tō e nō löök. ¹³ Harap ngaich ök umuh peuheü inrē, linüöyö sakāmö.

¹⁴ Ngaich ngö rô ngam Tēv, Eänvö yēk el taful ngam halöngö nō harēvngö ngam sakāmö tō ngam hatööm; ngaich hökngen u nō minkahngö, nō fëtak, nō sakāmö ane inrē samyeüheu: ¹⁵ Ngaich hökngen u nō eänvö el taful ngam halöngö nō këtö hanātö i kui ngam tumlat: ngaich ngatī angū-ö. ¹⁶ Ngaich ngam Tēv nō vī tökiröng eänvö, nēt; ngam tökiröng eänvö hayöng ngam sakāmö, ngam töküönnö eänvö hayöng ngam hatööm: vī minē taneüsömat Anga-añ inrē. ¹⁷ El taful ngam halöngö tī ngam Tēv tō u nō këtö hanātö i kui ngam tumlat, ¹⁸ Nō hayöng ngam sakāmö, hatööm inrē, harēv ngam hanātö inrē tōm sinngülö: ngaich

ngam Têv nō meuk tō e nō löök. ¹⁹Harap ngaich ök umuh peuheū inrē; finēnō sakāmō.

20 Ngaich ngō rô ngam Têv, Hökngen minē mak nō pōyen an tō mahalöinykōre tō-an, tō nup tōnōmuvō, hökngen chehechōn inrē nō kiteū i kui ngam tumlat, el ngam tōnyānknyi tarul ngam haliōngō. ²¹Ngaich ngam Têv nō vī tōkirōng kāk, keuheūt-lōre tō-an mahalöinykōre, nup tōpōyen an minē mak, kō i mihērōre, keuheūt-lōre inrē tō sanēōku chehechōn nō kō mihērōre: ngaich meuk ngam Têv tō e nō löök. ²²Ngaich ngam Têv nō hakōlō u, nō ngō rô, Mikūōnlō yēk, rūölōre rôken inrē, hatōölō nē mak el minē mai, hökngen chēhechōn inrē el tumlat nō rūölōre rôken. ²³Harap ngaich ök umuh peuheū inrē, tinneūyō sakāmō. ²⁴Ngaich ngō rô ngam Têv, Hökngen ngam tumlat nō ankkūō tō tō-an kō i mihērōre, nuā, tōfeūla chēhen, ane inrē tōfēnō kalrōōn an ngam tumlat nō kō i mihērōre: ngaich ngatī angū-ō. ²⁵Ngaich ngam Têv nō vī tōfēnō kalrōōm an ngam tumlat nō kō i mihērōre, nup nuā inrē i mihērō u, keuheūt-lōre inrē tōfeūla i kui ngam tumlat nō kō i mihērōre: ngaich meuk ngam Têv tō e nō löök.

26 Ngaich ngō rô ngam Têv, Tā-a tōi vī tarik nō sā Hī, nō tō sā Hī: ngaich hökngen cha nō minā-anv i kui kāk el ngam mai ane inrē i kui chēhechōn el ngam kufōt, i kui nuā, i kui

nuā, i kui nē tumlat nō rôkhōre, i kui tōfeūla chēhen nup fāmeūla nō el tumlat. ²⁷Vī tarik ngaich ngam Têv nō sāre tī, sā ngam Têv tī Anga-an nō vilen ò; kikōnyō kikānō inrē tī Anga-an nō vilen cha. ²⁸Hakōlō cha ngaich ngam Têv: ngō rô inrē ngam Têv tō cha, Mikūōnlō yēk, rūölōre rôken inrē, hatōölō ngam tumlat, hayōōngō e; minā-anv inrē, i kui kāk el ngam mai, i kui chēhechōn el kufōt, i kui nup tō-an chēhen mahalöinykōre el tumlat. ²⁹Ngaich ngam Têv nō ngō rô, Yēh meuk, ngaich Chin kē-ēkūō nān tō kun chōn tōkulōlō rōng, nō keuheūt-lōre, nē ankkūō ngam tumlat nō rôkhōre, keuheūt-lōre inrē chōn nup tōrōnguvō, tō chōn tōkulōlō rōng; nyā-ankkūō nān min anū-ō: ³⁰Keuheūt-lōre inrē tōfēnō kalrōōn el tumlat, keuheūt-lōre chēhechōn el kufōt; keuheūt-lōre tōfeūla chēhen i kui ngam tumlat, nup tō-unhōnmu, ngaich Chin kētō nyā-ankkūō u tō nup tō-uhāv kun chōn: ngaich ngatī angū-ō. ³¹Ngaich ngam Têv nō keuheūt matre nō ngēichkō nup tō vīlōng tō Ò, yēh meuk, ngaich löök takō anū-ō. Harap ngaich ök umuh peuheū inrē, tinfūölō sakāmō.

2 Keuheūten ngaich ngam haliōngō tō ngam tumlat inrē, rôkhōre inrē nup an u. ²Im sinātō sakāmō nō keuheūten ngam Têv tō la-enre nup vahilō Ò; heūheure Anga-an ngaich im sinātō sakāmō i nup la-en re nō rôkhōre nup

vahilö Ò. ³Ngaich ngam Têv nõ hakôlò ngam sinâtò sakāmō, ane inrē ha-etlō e : pòn hē e Anga-añ nõ heũheure i nup la-en-re nõ ròkhôre nup vahilö ngam Têv tōngächö vini-in inrē.

4 Nē nun ineūkō inlahen ngam halïōngö tō ngam tumlat inrē hē u misī nõ vilōngö, ik sakāmō ngam Mā Têv nõ vī halïōngö tumlat inrē. ⁵Öl misī nõ chōnu el kahôyö nõ el tumlat, öl inrē nõ kun chōnu el kahôyö tō siöplö : pò ngam Mā Têv nõ öt vīten e nõ kumfah nõ i kui ngam tumlat, ane inrē öt hēng tak tarik misī nõ ul ngam tumlat; ⁶Meutlō pōri ök vang vaneūkō nõ fā-ang el tumlat; ngaich hamakngökö ngam tumlat, nõ ròkhôre. ⁷Ngaich ngam Mā Têv nõ vī tarik tō añ pinfōngö ngam tumlat, uhômhöt elmeħ ò ngaich tō unhômō añ i nômō; ngaich ngam tarik nõ tō-añ. ⁸Ngaich ngam Mā Têv nõ vitö ök panô-on lā chuhöt, i Êten; in e tī Anga-añ nõ fātö ngam tarik ngam vahī Ò. ⁹Löklö el tumlat tī ngam Mā Têv nõ asiöp chōn nup tövâyö mineūkō, tölöökö inrē nõ nyā-añ-kūö; ellōn ngam panô-on ök chōn nômō, ane inrē ök chōn inkāha tölöökö tötlöökö inrē.

10 Hēng ök tahēl löknyö ēl Êten nõ hamak ngam panô-on; ngaich fā-ang in e nõ parāti, ngaich vitöre nõ fēnō kui. ¹¹Pisōn minēnyi ök raneh : angū-ö ök mahavilö ök panam Havila nõ keuheütlöre, i chūök humlum; ¹²Ngaich öp humlum ngam pa-

nam angū-ö nõ tölöökö : umuh tiliöm ane inrē ihong ònik. ¹³Kihòn minēnyi inrē ngam innētö tahēl : angū-ö ök mahavilö ngam panam Kus nõ keuheütlöre. ¹⁴Hitiköl minēnyi ök linüöyö tahēl : angū-ö ök lamöknyökūö Asiria. Yufratīs inrē ök finēnō tahēl.

15 Ngaich ngam Mā Têv nõ kē ngam tarik, ngaich fāten ò nõ el ök panô-on Êten, nõ ülö e antö e inrē. ¹⁶Ngaich tölrö ngam tarik ngam Mā Têv, nõ ngö rô, Chuhēfenkūö man nyā minē chōn ēl ngam panô-on : ¹⁷Ngam chōn pōri inkaha tölöökö tötlöökö inrē, uh mē-eñ nyā añ in ò : pò meh min kō-en kapah ip sakāmō meh òm nyā añ in ò.

18 Ngaich ngam Mā Têv nõ ngö rô, Öt tölöökö òn yē ngòħ tarik nõng hēng taka; hòn vilö öp hamölften ò Chin öp tō sã ò. ¹⁹Ngaich ngam Ma Têv nõ löklö el tumlat tī nõ vilö töfēnō kalröön añ ngam kahôyö, chēhechōn inrē añ ngam kuföt; ngaich kēten u nõ i ngam tarik nõ meuk rô re anga-añ nõ havēkö u : ngaich öp tōng rô ngam tarik nõ kaheuk minē tō-añ chēhen, anū-ö ngaich minē-eny. ²⁰Kētö minē-eny nup nuā ngaich ngam tarik nõ ròkhôre, minē chēhechōn inrē añ ngam kuföt, minē töfēnō kalröön inrē añ ngam kahôyö; öt kōti pōri öp hamölften ngam tarik öp tō sã ò. ²¹Ngaich ngam Mā Têv nõ vīten ök tölapat inñôhò nõ im tarik, haròħ ngaich anga-añ; ngaich Anga-añ nõ kē añ i nup ranūmö ò hēng, ngaich

haliptöküō ngam alaha nõ rēn-
ngen e : ²²Ngaich ngam ranūmō,
ngam tōkē-ē tō ngam Mā Tēv
nõ fā-ang i ngam tarik, vī-i e
Anga-añ nõ kikānō, ngaich kēten
ò nõ im tarik. ²³Ngaich ngō
rō ngam tarik, Tangē òn ngih
añ i tangē chu, alaha inrē añ
i alaha chu, Kikānō invēka an
min, pòn kēnyu anga-añ nõ fā-ang
i kikōnyō. ²⁴Lōkten òn min ngòh
tarik nõ fāngō yōngre kikōnyō
yōngre kikānō inrē, ngaich ha-
kōpngōre min nõ im pīhōre :
ngaich chā-a min nõ hēngō alaha.
²⁵Nētre taka cha-a nõ lichōi,
ngam tarik ngam pīhō ò inrē,
ngaich hō-ō nõ sirōngküō.

3 Ngaich ngam pēch nõ tō mōtlō
milichngen tō nē tōfēnō kal-
rōon añ ngam kahōyō minē vahilō
ngam Mā Tēv. Ngō rô anga-añ
tō ngam kikānō, Hōn, ngō rô
ang ngam Tēv, Uh nan nyā añ
i nē chōn ngam panô-òn ? ²Ngaich
ngam kikānō nõ ngō rô tō ngam
pēch, Kô-oren an nyā rōng nē
chōn ngam panô-òn : ³Rōng
ngam chōn pōri ngam ellōn ngam
panô-òn, rô ngam Tēv nõ ngō,
Uh nan nyā añ in ò, uh an
rēhēn min lūōlken ò, hòn nān
ōt kapah. ⁴Ngaich ngam pēch
nõ ngō rô tō ngam kikānō, Òt
hōk nan min kapah. ⁵Tōn akaha-
lōn ngam Tēv ip sakāmō nān
nyā añ in ò, lōpnyōreküō
mat nā-añ min, ngaich nā-añ
min sā Tēv, akaha küō tō tōlōōk
tōtlōōk inrē. ⁶Ngaich hē ngam
kikānō nõ meuk tō òk chōn
nõ lōōk nõ nyā-añküō, ane inrē

tō ò nõ kumchik el mat, tō ngam
chōn inrē nõ tōhòn akahatī, kē
rōng anga-añ ngaich nõ in ò,
ngaich nyā; kē-ēküō òk pīhōre
anga-añ inrē òk in ò, ngaich
nyā anga-añ. ⁷Ngaich nuk mat
cha nyōre nõ lōpnyōreküō, ngaich
cha-a nõ akahaküō tō cha nõ
lichōi; ngaich cha-a nõ chōk
rōi fik, ngaich vī ngōngre.

⁸ Ngaich hang rô ngam Mā
Tēv chā-a nõ havōt ēl ngam
panô-òn i unfōvō ngam sakāmō :
ngaich ngam tarik tōk pīhō ò
inrē nõ hayunngōre nõ fā-ang
i küō ngam Mā Tēv nõ i nuk
chōn ngam panô-òn. ⁹Ngaich
ngam Mā Tēv nõ havēkō òk
tarik, nõ ngō rô tō ò, Isuh
ōmeh ? ¹⁰Ngaich ngō rô angā-añ
Hang rô Meh chin taheui el pa-
nô-òn, ngaich chū-ō pa-eküō;
pò chu lichōi; ngaich hayunngōre
chū-ō. ¹¹Ngaich ngō rô Angā-añ,
Chīōk vamē-enynang meh tō meh
ōm lichōi ? Ngaich òm nyā añ
ip chōn ap tinōōlō meh tō Chu
ōm sōtu nyā ? ¹²Ngaich ngō rô
ngam tarik, Ngam kikānō tōkētu
tō Meh nõ hol chu, kē-ēküō
chu angā-añ tō añ im chōn,
ngaich nyā chū-ō. ¹³Ngaich ngō
rô ngam Mā Tēv tō ngam kikānō,
Asuh ōng ngih falngen meh ?
Ngaich ngō rô ngam kikānō,
Hachilō chu òk pēch, ngaich
nyā chū-ō. ¹⁴Ngaich ngō rô ngam
Mā Tēv tōk pēch, Pò meh ngatī
fālen tō ngih, mōtngō re òt ka-
nōlō man tō nē nuā nõ ròkhōre,
mōtngōre inrē tō nē tōfēnō kal-
rōon añ ngam kahōyō; lanāntō

aichre man ngaich kiröönngöre, nyā pinrōngō tumlat inrē i rô-ötō sakāmō ngam nômō meh :

15 Rātō kumnyah Chin ihôi meh tō ngam kikānō, ihôi öp kūön meh inrē tō öp kūön ò inrē : parôkö kui man min tō tī ò, ngaich me-en parôkötī tō kulôichröön ò.

16 Ngö rô Angā-an töm kikānō, Pöyen tī Chin min fūölō mirivlōn meh ane inrē pinrükō nyiō, i mirivlōnre man min kayōknyō nyiō, ngam lōn meh min inrē hōng im pihō meh, hayöōngō meh min angā-an inrē.

17 Ngaich in Ātōm Anga-an nō ngö rô, Pò meh hang rô ngam pihöre, ngaich nyā an im chōn ngam tinöölō meh tō Chu Öich ngö rô, Uh man nyā an in ò : öt kôlò an ngam tumlat tō pökūō meh ; i chanëyöre man min nyā an e i rô-ötō sakāmō meh an ;

18 Tölökhu ane inrē min vòk kum e nō in meh ; ngaich mē-en min nyā nē kun chōn an ngam kahöyö ;

19 Hōng vang töhech kūō man min nyā-anvkūō, hanōng saha meh havantöre el tumlat ; pò meh an e misī kē-ě : pò meh pinrōngō tumlat, ngaich pinrōngō tumlat me-en havantöre.

20 Ngaich ngam tarik nō kaheuk minënyō ök pihöre nō Ēva ; pōn yōng taròkhöre anga-an tō-an. 21 Ngaich ngam Mā Tēv nō vī inyut Ātōm tōk pihō ò inrē tō uk, ngaich hayütō cha.

22 Ngaich ngö rô ngam Mā Tēv, Yēh meuk, ngaich an ngam

tarik nō sā Hī, akahakūō tō tölöök tötölöök inrē ; hòn ò pōri nō öt silölō kėlre, nō kēk an im chōn nômō inrē, nō nyā, ngaich örheūheu nō an : 23 Lökten ngam Mā Tēv nō tinnēn ò fāngō ngam panô-on Ēten, nō ul ngam tumlat feūngō ò nō kē-ě. 24 Ngaich ahōnyō ngam tarik Anga-an ; rātō Kerupim Anga-an ngaich lā chu-höt ngam panô-on Ēten, ane inrē pinchälökūō ök fēl ök tō keuheütngöre lā kū-ö, nō antō talöökō ök chōn nômō.

TÖHET LĪPÖRE

HÖTRĒH ANE INRĒ TUFÖMNGÖRE
KINLĒKNGÖ
I RÔ AN PÖ

THE BIBLE SOCIETY OF INDIA
20 Mahatma Gandhi Road
Bangalore